

A vérvétel szövődményei

A phlebotomia (vérvétel) a leggyakrabban alkalmazott orvosi beavatkozás mind a járóbetegek, mind a fekvőbetegek körében. A vérvételre legjobb hely a felső végtag, mivel különösen a könyökhajlatban könnyen azonosítható és hozzáférhető vénák vannak és a beteg a szúrás helyéről történő vérzést erős nyomással megszüntetheti.

Bár a könyökhajlati felületes vénák elhelyezkedése változatos, a v. basilica, v. cephalica, v. mediana cubiti rendszerint azonosítható. Kisebb, de jól használható vénák vannak még az alkaron, valamint a kéz hátán. Phlebotomiára nem a legjobban látható, hanem a legjobban tapintható vénát kell kiválasztani. Amennyiben ezek nem megbízhatóan tapinthatók, vizsgáljuk meg az alkart, egyéb esetben használjuk valamelyik felületes kézháti vénát. A kézháti vénák hátránya, hogy kicsik és könnyen összeesnek, így nagyobb mennyiségű vér nyelésére nem mindig megfelelőek.

A vérvétel invazív beavatkozás, a leggyakoribb szövődmények a hematóma és a phlebitis.

Étkezés

A vérvétel az esetek nagy többségében éhgyomorra történik, tehát a vérvételt megelőző 10-12 órában táplálékot már ne fogyasszon. A vizsgálat napját megelőző este kerülni kell a magas fehérje tartalmú, zsíros ételeket. Folyadékot lehet inni, azonban figyelni kell arra, hogy az ne tartalmazzon szénhidrátot (cukrot), és zsírnemű anyagot (pl.: tejet)! A tartós éhezés is kerülendő, mivel az éhezés számos paraméter változását okozhatja. Speciális esetben előfordulhat, hogy nem szükséges éhgyomorra lenni a mintavételkor, ezért célszerű megkérdezni a kezelőorvost a vérvétel előtti táplálkozási előírásokat illetően.

Élvezeti cikkek

Az élvezeti cikkek (kávé, tea) farmakológiailag hatásos anyagokat tartalmaznak, melyek a különböző szervek működését befolyásolhatják, ezért különösen funkcionális vizsgálatok (gyomor, vese, máj) előtt fogyasztásuk tilos! A mintavételt megelőző alkoholfogyasztást szintén nem ajánlott, hatására egyes paraméterek szintje változhat, továbbá befolyásolja számos anyag vesén át történő kiválasztását is. A dohányzás – sok egyéb káros hatása mellett – szintén eltérést eredményezhet egyes laboratóriumi vizsgálatok esetében (pl. magasabb CEA érték mérhető), emiatt (is) érdemes kerülni.

Fizikai aktivitás

Egyes vizsgálatok eredményét az erős fizikai terhelés jelentősen befolyásolja, ezért a vérvételt megelőzően lehetőség szerint kerülni kell a szélsőséges fizikai megterhelést.

Gyógyszerek hatása

Számos gyógyszer hatással van az anyagcserére, szerveink működését megváltoztatja, emellett metabolitjaik, bomlástermékeik zavarhatják az analitikai reakciókat. Emiatt ajánlatos a gyógyszereket nem a mintavétel előtt, hanem azt követően bevenni – amennyiben ez a páciens egészsége szempontjából megoldható. A szívbetegségben szenvedők bevehetik szokásos gyógyszereiket egy pohár vízzel, ha kezelőorvosuk nem rendelkezett másként. A korrekt eredmény érdekében kérjük a beutaló orvos által adott utasítások betartását!

Fontos!

Amennyiben vérévételkor rosszul szokott lenni, vagy bőrfertőtlenítőszer-érzékenységről tud, közölje ezt a vérévételt végző szakemberrel még a beavatkozás előtt. A vért fekvő is levehetik Öntől, így könnyebben elkerülhető az ájulás és az ezzel járó esetleges sérülés.

Jó, ha tudja!

- A **terheléses vizsgálatok** speciális előkészítést igényelnek.
- A **hosszabb álló testhelyzet** után vett mintában a sejtek és makromolekuláris összetevők koncentrációja több százalékkal megnövekedhet az ülő, vagy fekvő testhelyzetben vett mintához képest.
- **Étkezést követően** sok paraméter értéke fiziológiásan eltér az éhgyomri értéktől, amit különösen sürgősségi betegellátásnál nem szabad figyelmen kívül hagyni. Ha a páciensről étkezés után veszünk vért, főleg a glukóz, trigliceridek, koleszterin, vas és foszfát esetében kapunk magasabb értéket, mivel a felszívott tápanyagokat a vér elszállítja és ezt hozzámérjük a bázisnak tekinthető éhgyomri értékhez.
- Ha a vérévétel **zsíros étkezés után** történik, a kialakuló lipémia folytán a szérum vagy plazma zavaros lesz, ami számos anyag laboratóriumi meghatározását zavarja.
- Bizonyos klinikai kémiai vizsgálatok eredményei **a vizsgálatot megelőző hosszabb időszak étrendjétől** is függenek. Szérum húgysav koncentráció meghatározása előtt 3 napig purinszegény diéta javasolt (vagyis kerülje a belsőségeket, hüvelyeseket, diót,ogyorót; kevés hús és hal azonban fogyasztható). Kerülni kell az alkoholfogyasztást is, mivel az alkohol csökkenti a vesék húgysav kiválasztását. Drasztikus éhezés esetén ugyancsak csökken a húgysav kiválasztása.
- A szérum karbamid koncentrációja függ az **étrend fehérjetartalmától**.
- **Széketben** történő vérkimutatáshoz szükséges mintavételt megelőzően semmilyen speciális diétára nincs szükség. (A teszt emberi vér specifikus.) A vizsgálat eredményét befolyásolhatja a menstruáció, a vérző aranyér, illetve a vizeletben található vér.

Az alkohol, az aszpirin és más gyógyszerek az irritáció miatt bélvérzést okozhatnak, célszerű ezek fogyasztását a mintavétel előtt legalább 48 órára felfüggeszteni.

A teszt eredményét befolyásolhatja, ha a minta fertőtlenítőszerrel, a WC-csészében lévő vízzel, vizelettel érintkezik.

A vér szakaszos ürülése miatt javasolt a háromszori, három egymást követő napi mintavétel.

- **Erős fizikai megterhelés** következtében fokozottan kerülnek a vérbe: leukociták, laktát, piruvát, izomból származó enzimek (LDH, GOT, CK), így ezek szintje emelkedhet.